

være Folkekirkepræst er blevet Præst for denne Frimenighed, det vedbliver at være. Jeg tror heller ikke, man behøver at ængste sig for de mulige Konsekvenser, som dette Lovforslag skal faa; alene det rent praktiske sætter dog en vis Grænse for Brugen af Folkekirkens Kirker, ikke alle kan, af rent praktiske Grunde, faa Husrum indenfor.

Man har spurgt mig om Biskoppernes Stilling til det foreliggende Lovforslag, og jeg skal i den Anledning oplyse, at da det blev klart, at Pastor Rørdam og hans Menighed ikke kunde faa Adgang til Brugen af Folkekirkens Kirker paa Grundlag af den gældende Lovgivning, og da jeg ansaa det for ønskeligt, at de fik en saadan Adgang, saa forelagde jeg Sagen paa sædvanlig Maade for Landets Biskopper og udtalte i al Almindelighed, at jeg ansaa det for ønskeligt, at denne Menighed fik Adgang til Folkekirkens Kirker, og at jeg ønskede deres Mening om dette Spørgsmaal. Alle Biskopper udtalte sig imod at lovgive paa dette Omraade, idet de mente, at hvis der skulde lovgives paa dette Omraade, var det nødvendigt at tage hele Spørgsmaalet om Dissenternes Stilling op til Overvejelse og se at komme til en almindelig Dissenters-Lov. Jeg skal i denne Forbindelse blot udtale, at de alle sammen, saa vidt jeg ved, i hvert Fald langt det største Flertal af dem, udtalte, at det dog allerede nu maatte være ønskeligt at komme til en Forandring paa et enkelt Punkt og ikke blot en Forandring af Hensyn til Pastor Rørdam og hans Menighed, men en Forandring paa Grundlag af videre Hensyn, idet de udtalte sig for, at man søgte en saadan Lovændring, at andre Trossamfund kunde faa Adgang til Folkekirkens Kirker ved Begravelser, naar der ikke fandtes noget Begravelseskapel paa Kirkegaarden. Det var der gennemgaaende Enighed om mellem Biskopperne, og jeg skal oplyse, at jeg haaber i den nærmeste Fremtid at kunne forelægge den høje Rigsdag et Forslag desangaaende. Naar det ikke er blevet fremsat allerede sammen med det foreliggende Forslag, har det sin Grund i, at der var et enkelt Spørgsmaal, som jeg vilde høre Biskoppernes Mening om, før jeg fremsatte Forslaget; jeg har nu faaet deres Udtalelser om dette Spørgsmaal, og Forslaget kan derfor forhaabentlig snart fremsættes.

I denne Forbindelse maa jeg maaske oplyse, at i de Erklæringer, som kom, blev der af Biskoppen over Haderslev Stift i Anledning af, at der flere Gange var blevet talt om, at Forholdene i Sønderjylland var af en saadan Art, at man egentlig godt

kunde have givet Pastor Rørdam Lov til at bruge hans tidligere omtalte Ritual, gjort opmærksom paa, at det slet ikke var rigtigt, at Forholdene dernede var af en saadan Art, at de kunde jævntiltes med det, man tilsigtede i Ryslinge. Jeg siger det her, fordi det ærede Medlem Hr. Povlsen ogsaa var inde paa det i Dag.

Biskop Ammundsen siger saaledes: „Særlig ønsker jeg som Biskop over Haderslev Stift at udtale, at Biskop Rud har ganske Ret, naar han betvivler, at Andragerne kan paaberaabe sig kirkelig Praktis i Sønderjylland. Den Parallel, som ogsaa undertiden er draget i den offentlige Forhandling, er ganske falsk. Den vilde kunne have nogen Betydning, hvis det i Ryslingsagen drejede sig om Afskaffelse af Tilspørgselen til Barnet ved Daaben, en Ændring, som jo ogsaa adskillige Præster i Folkekirken har udtalt sig for. Men i „Ryslingeritualet“ beholdes netop Spørgsformen overfor Barnet, medens der indføres et uklart og vildledende Forbehold. Til et saadant findes der intet Sidestykke i de fra den slesvig-holstenske Landskirke overtagne tre parallelle Daabsritualer. Endnu mindre kendes selvfølgelig den Ritualløshed, som Pastor Rørdam senere har erklæret at ville praktisere.“ — Jeg har fundet det rigtigt at gøre opmærksom paa denne særlige Udtalelse af Biskoppen over Haderslev Stift, fordi den formentlig bringer Klarhed paa et Punkt, som der har hersket forskellige Meninger om.

Da jeg saa havde udarbejdet det Lovforslag, som vi har til Behandling, blev det sendt ud til Biskopperne til Erklæring, og de fleste Biskopper kunde henholde sig til deres tidligere Udtalelser. Dog var Biskopperne ikke enige, idet Biskoppen over Roskilde Stift har givet det foreliggende Forslag sin fulde Tilslutning, og Biskoppen over Aalborg Stift har ogsaa givet det sin Tilslutning, men det synes, som om han har et Ønske om at gaa noget videre; han udtaler nemlig: „Det synes mig ret ubilligt at indskrænke Løven alene til at gælde Ryslinge Frimenighed, mens vi ellers er udelukket fra i Folkekirken at vise Gæstfrihed mod Repræsentanter for andre Trossamfund. Jeg skal saaledes henviser til, at det høje Ministerium i sin Tid nægtede mig Tilladelse til med Menighedsraadets enstemmige Tilslutning at laane Metodistsamfundet Frederikshavn's Kirke til en Gudstjeneste i Anledning af Samfundets Aarsmøde.“

Biskop Rud, hvis Mening man sandsynligvis især vil spørge om, har, som det